

WYROK W BRZMIENIU PO SPROSTOWANIU

Sygn. akt : II AKa 129/08

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2008 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Bożena Summer-Brason (spr.)
Sędziowie	<i>SSA Witold Mazur</i> SSO del. Beata Basiura
Protokolant	<i>Izabela Rybok</i>

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Stefana Jarskiego

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2008 roku sprawy

skazanego **G. J.** syna A. i M.

ur. (...) w B.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 06 marca 2008 roku

sygn. akt. III K 35/07

1/ utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

2/ zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 129/08

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 6 marca 2008 roku (sygn. III K 35/07) Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec **G. J.** przez:

1) Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej z dnia 28 września 1999 r. (sygn. III K 912/99) za przestępstwo z art. 291 § 1 kk popełnione w czerwcu 1998 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 70 stawek dziennych po 10 złotych;

2) Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej z dnia 8 kwietnia 2002 r. (sygn. III K 1279/99) za przestępstwo z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełnione od 20 października 1998 r. do 21 grudnia 1998 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę 150 stawek dziennych po 10 złotych;

3) Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej z dnia 22 kwietnia 2005 r. (sygn. III K 1386/03) za przestępstwo z art. 239 § 1 kk popełnione 4 marca 1996 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 233 § 1 kk popełnione 11 kwietnia 1996 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, w miejsce których orzeczono karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności

i na mocy art. 569 § 2 kpk i art. 85 i 86 § 1 kk w miejsce opisanych wyżej w pkt 1, 2 i 3 kar pozbawienia wolności wymierzył skazanemu G. J. karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Tymże wyrokiem łącznym połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wobec G. J. wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 9 lipca 2001 r. (sygn. III K 955/01) za przestępstwo z art. 279 § 1 kk popełnione w dniu 29 marca 2001 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 10 złotych;

II. Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej z dnia 23 lutego 2004 r. (sygn. II K 166/03) za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk popełnione 31 marca 2000 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i grzywnę w wysokości 80 stawek dziennych po 10 złotych

i na mocy art. 85 kk i 86 § 1 kk w miejsce kar pozbawienia wolności opisanych wyżej w pkt 1 i 2 wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy.

Tymże wyrokiem łącznym połączono kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi wyżej w pkt I i II oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 4 marca 2002 r. (sygn. III K 9/01) za przestępstwo z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 27 lutego 2000 r. na karę grzywny 200 stawek dziennych po 40 złotych i na mocy art. 85 i 86 § 1 kk orzeczono karę łączną grzywny w wysokości 220 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 10 złotych.

Nadto Sąd I instancji połączył kary grzywny wymierzone wyrokami opisanymi wyżej w pkt I i II oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 4 marca 2002 r. (sygn. III K 9/01) za przestępstwo z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 27 lutego 2000 r. na karę grzywny 200 stawek dziennych po 40 złotych i na mocy art. 85 i 86 § 1 kk orzeczono karę łączną grzywny w wysokości 220 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 40 złotych.

Powyższym wyrokiem Sąd Okręgowy umorzył postępowanie na mocy art. 572 kpk odnośnie wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 4 listopada 2003 r. (sygn. III K 146/01) za przestępstwo z art. 158 § 2 kk popełnione 17 września 1992 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat.

Na poczet orzeczonej w pkt I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono okresy kar odbytych na mocy wyroków podlegających łączeniu – ustalając początek odbywania kary na dzień 21.12.1998 r., zaś na poczet kary orzeczonej w pkt II wyroku łącznego – okresy kar odbytych na mocy wyroków podlegających łączeniu – ustalając początek odbywania kary łącznej pozbawienia wolności na dzień 30.03.2001 r.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego, zarzucając wyrokowi Sądu I instancji:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku przejawiający się w przyjęciu, iż wobec skazanego istnieje negatywna prognoza kryminologiczna, oraz że pomiędzy czynami za które G. J. został skazany przedstawionymi do połączenia wyrokami Sądów nie zachodzi bliski związek podmiotowy i przedmiotowy, podczas gdy postawa skazanego wskazuje na pomyślny przebieg resocjalizacji, toczące się przeciwko niemu postępowania dotyczą okresu objętego wyrokami podlegającymi łączeniu, zaś Sąd winien badać związki i bliskość podmiotowo-przedmiotową czynów łączonych ze sobą wyroków, a nie wszystkich wyroków skazujących (w

szczegółności nie należy brać pod uwagę czynu opisanego w wyroku w pkt 5, skoro postępowanie co do tego czynu zostało umorzone);

- przedział kary zgodnie z art. 86 § 1 kk odnośnie pierwszego wyroku łącznego (kary opisane w wyroku 1, 4, 7) wynosi od 1 roku do 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy Sąd Okręgowy nie dokonując rozwiązania kary łącznej orzeczonej wyrokiem opisanym w pkt 7 winien brać jako podstawy wyliczenia karę 8 miesięcy pozbawienia wolności a nie 2 x po 8 miesięcy.

Wskazując na powyższe obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kar łącznych przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji lub uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja na uwzględnienie nie zasługuje, aczkolwiek zarzut dotyczący „badania kwestii bliskości podmiotowo-przedmiotowej wszystkich 7 wyroków skazanego w sytuacji gdy kara łączna dotyczy 3 wyroków, oraz rozpatrywanie związku czynów objętych wyrokami z pkt 1, 4 i 7 z wyrokiem opisanym w pkt 5, odnośnie którego postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego zostało umorzone – jest słuszny. Związek podmiotowo-przedmiotowy dotyczyć musi bowiem wyłącznie czynów objętych wyrokiem łącznym, a nie wszystkich przestępstw za które wymierzono skazanemu kary.

Kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku nie wykazała jednak, aby błąd o którym mowa miał wpływ na treść wyroku, bowiem dokonana przez Sąd Apelacyjny analiza czynów pod kątem istnienia związku podmiotowo-przedmiotowego prowadzi do akceptacji zaskarżonego wyroku.

Na wstępie podnieść trzeba, że w aspekcie przedmiotowym związek zbiegających się realnie przestępstw wyrażają kryteria przedmiotowe poszczególnych przestępstw, a to bliskość czasową ich popełnienia (największa gdy czyny przestępcze popełnione są równocześnie lub bezpośrednio po sobie), osoby pokrzywdzonej (największy ścisły związek zachodzi gdy kilkoma przestępstwami pokrzywdzono tę samą osobę) rodzaj naruszonego dobra prawnego (im bardziej zbliżone dobra, tym większa bliskość przestępstw, zatem największa przy tożsamości dóbr) sposób działania sprawcy itd.

W aspekcie podmiotowym chodzi o motywby bądź pobudki stymulujące sprawcę, rodzaj i formę winy itd. (wyrok SA w Krakowie z 19.01.2005 KZS 2005/1/24).

Przenosząc powyższe w realia niniejszej sprawy zauważyć należy, że pomiędzy czynami objętymi karą łączną w pkt I zaskarżonego wyroku związek o którym mowa jest dość umiarkowany.

O ile związek czasowy pomiędzy dwoma pierwszymi czynami (z pkt 1 i 4) jest stosunkowo bliski bowiem czyny popełniono odpowiednio w czerwcu 1998 oraz od 20.10.1998r. do 21.12.1998r., o tyle czyny z pkt 7 pozostają w odległym związku czasowym, gdyż popełnione zostały w marcu i kwietniu 1996r.

Jeżeli chodzi o rodzaj naruszonego dobra, to czyny z pkt 1 i 4 wprawdzie skierowane są przeciwko mieniu, ale rodzajowo różne (z art. 291 § 1 kk i 279 § 1 kk) i popełnione na szkodę różnych osób. Natomiast czyny z pkt 7 (z art. 239 kk) nie mają żadnego związku z pozostałymi czynami objętymi wyrokiem łącznym.

Dokonując takiej samej analizy czynów objętych karą łączną w pkt II zaskarżonego wyroku, to te wprawdzie rodzajowo są takie same (art. 279 kk), chociaż popełnione na szkodę różnych osób, ale dzieli je okres jednego roku, a więc i w tym wypadku nie sposób mówić o ścisłym związku podmiotowo-przedmiotowym.

Jakkolwiek przy wymiarze kary łącznej dopuszczalne jest stosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji jak i zasady pełnej kumulacji, to jednak są to rozstrzygnięcia skrajne, które znajdują zastosowanie w zupełnie wyjątkowych nietypowych sytuacjach.

Kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy w okresie czasu objętym skazaniami.

Nie jest to sposób na premię dla sprawcy większej ilości przestępstw. Wymierzając karę łączną stosuje się zwykle dyrektywy karania, a zwłaszcza słuszności i celowości wyrażone przez związek przedmiotowo-podmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami. Na ogół nie ma powodu, by orzekać karę łączną w dolnych granicach tj. w wysokości najsurowszej ze zbiegających się kar. Popelnienie więcej niż jednego przestępstwa powinno raczej skłaniać do odstąpienia od absorpcji kar, niż za nią przemawiać. Wymierzenie takiej kary prowadziłyby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, zatem prowadziłyby do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych. Zatem jak wskazano wyżej całkowitą zasadę absorpcji stosować należy wyjątkowo albo wtedy gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, albo orzeczone za niektóre czyny kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego, a żadna z tych sytuacji nie ma miejsca w niniejszej sprawie.

Skarżący wskazuje na postawę skazanego w czasie odbywania kary, która w jego ocenie przemawia za tym, by wymierzyć karę łączną w najniższym rozmiarze.

W istocie, dyrektor zakładu karnego określa zachowanie skazanego jako poprawne, wskazuje na udzielenie mu kilku nagród regulaminowych, oraz przerwy w odbywaniu kary, jednocześnie podkreśla przynależność skazanego do podkultury przestępczej, wielokrotną karalność, fakt toczącej się obecnie przeciwko niemu sprawy i stosowanie w związku z tym aresztu tymczasowego, brak zainteresowania ze strony skazanego procesem resocjalizacji.

O ile zatem prognozę penitencjarną skazanego można uznać za pozytywną, o tyle prognoza społeczno kryminologiczna jawi się co najmniej jako niepewna. Zachowanie skazanego w czasie wymierzania kary łącznej może mieć znaczenie dla wymiaru tej kary ale okoliczności tej nie można nadawać nadmiernego znaczenia przeważającego słuszność kary wynikającą ze stopnia związku zbiegających się przestępstw, bo ma ono jedynie pomóc w określeniu celowości kary łącznej.

W każdym razie nie sposób uznać na tej podstawie, że po stronie skazanego istnieją jakieś szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie pełnej absorpcji.

Odnosząc się natomiast do drugiego zarzutu apelacji, a to, że Sąd Okręgowy przy orzekaniu kary łącznej w pkt I wyroku błędnie przyjął iż mógł orzec karę w rozmiarze od 1 roku do 3 lat i 4 miesięcy, gdy w istocie mógł to uczynić w granicach od 1 roku do 2 lat i 8 miesięcy, gdyż nie rozwiązał kary łącznej w wyroku opisanego w pkt 7 części wstępnej wyroku łącznego, to stwierdzić trzeba że wyrażony przez obrońcę pogląd jest błędny. Węzeł kary łącznej bowiem orzeczonej uprzednio traci moc, a granice nowej kary łącznej, która ma zostać orzeczone określa art. 86 § 1 kk. Każde postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego za podstawę orzekania kary łącznej przyjmuje wyłącznie kary wymierzone za poszczególne przestępstwa, a nie kary wymierzone w sprawie (art. 85 kk). Wymiar kar łącznych w wyrokach objętych wyrokiem łącznym nie wyznacza ustawowych granic minimum i maksimum w jakich sąd może orzec nową karę łączną, gdyż z mocy art. 575 kpk kary łączne orzeczone wcześniejszymi wyrokami ulegają rozwiązaniu. Natomiast zgoła inną kwestią jest tzw. sędziowski wymiar kary w tych ustawowych granicach który oczywiście powinien uwzględniać, że nowe połączenie kary nie powinno stwarzać mniej korzystnej sytuacji dla skazanego, niż wykonanie sumy kar łącznych.

Sąd Okręgowy orzekając w zaskarżonym wyroku nie dopuścił się uchybień skutkujących wadliwością wyroku. Należycie ocenił związki przedmiotowo-podmiotowe pomiędzy czynami objętymi karami łącznymi w przedmiotowym wyroku chociaż niefortunnie odniósł się do związków pomiędzy wszystkimi czynami skazanego oraz zachowanie skazanego w czasie odbywania kary. Orzekł w granicach określonych przepisem art. 86 kk zarówno co do kar pozbawienia wolności jak i grzywny stosując słusznie zasadę asperacji. Orzeczone kary łączne w żadnym razie nie noszą cech rażącej surowości, a jak wskazano wyżej brak jakichkolwiek podstaw do wymierzenia kar łącznych przy stosowaniu pełnej zasady absorpcji. O ile na wymiar kary łącznej nie ma już wpływu stopień zawinienia ani stopień

społecznej szkodliwości poszczególnych przestępstw, o tyle popełnienie wielu przestępstw, za które orzeczono kary podlegające obecnie łączeniu ma duże znaczenie przy wymiarze kary łącznej.

Nie dopatrywał się też Sąd Apelacyjny okoliczności które mogłyby wskazywać na możliwość zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary przy wymierzaniu kar jednostkowych, które to okoliczności przy wyrokowaniu łącznym przemawiałyby za stosowaniem zasady absorpcji.

Brak jest zatem argumentów po stronie skarżącego, aby uwzględnić jego apelację i zaskarżony wyrok zmienić zgodnie z wnioskiem tam zawartym.

Na koniec odnieść należy się do faktu, iż skazany złożył pismo zatytułowane „apelacja” w którym podniósł szereg zarzutów co do wyroku Sądu Okręgowego Przymus adwokacki (art. 446 § 1 kpk) sprawia, że oskarżony (skazany) nie może samodzielnie wnieść środka odwoławczego od wyroku Sądu Okręgowego orzekającego w I instancji, dlatego odmawia się ich przyjęcia.

Argumenty zawarte w piśmie oskarżonego nazwanego „apelacja” mogą stanowić dodatkowe uzasadnienie apelacji adwokata, ale tylko w zakresie przez adwokata zaskarżonym (podobnie SA w Krakowie, wyrok z dnia 13.04.2000) bądź sygnalizować sądowi odwoławczemu rażąco niesprawiedliwość zaskarżonego wyroku (art. 440 kpk).

Zakres zarzutów zawartych w piśmie skazanego przekracza zakres apelacji jego obrońcy, bowiem dotyczy nie tylko wymiaru kary, ale zarzuca obrazę przepisów postępowania a to art. 41 § 1 kpk i art. 572 kpk i prawa materialnego art. 89 kk. Zatem argumentacji oskarżonego nie można rozważać jako uzupełnienie uzasadnienia apelacji obrońcy.

Brak jest natomiast jakichkolwiek podstaw, aby uznać ją za trafną i dającą podstawę do wyrokowania w oparciu o przepis art. 440 kpk.

Nie znajdując zatem podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku ani do jego uchylenia, o co wnioskował autor apelacji Sąd Apelacyjny orzekł jak na wstępie.

/AW